

Óraterv

A pedagógus neve: -

Műveltségi terület: Ember és társadalom

Tantárgy: történelem

Osztály: felső tagozat, középiskola

Az óra témája: Polgári divat a 19. század közepétől a 20. század elejéig

Az óra cél- és feladatrendszere: A tanuló kapjon egy átfogó képet a magyar divat történetének e rövid időszakáról. Tudja megkülönböztetni az egyes évtizedek között lezajló változásokat. Ismerje meg a polgári öltözködés sajátosságait, jellemzőit a 19. század közepétől a 20. század elejéig terjedő időszakban.

Tanítandó ismeretek: krinolin, turnúr, homokóra sziluett, angolnyszerű alak, „bukjelszoknya”, „garszon”,

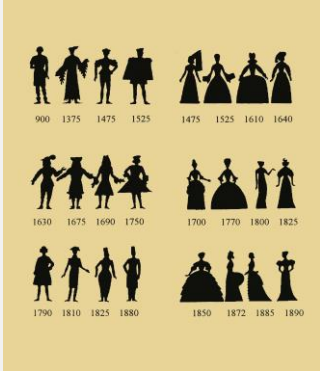
Felhasznált források:

- Kunics Zsuzsanna: Színes selymek, fodrok, csipkék. Divattörténeti kiállítás 1860-1930. Forгатókönyv. Thúry György Múzeum, 2014.

Dátum: 2019.02.01.

Készítette: Horváth Franciska, történész – muzeológus

IDŐKERET	AZ ÓRA MENETE	NEVELÉSI-OKTATÁSI STRATÉGIA			MEGJEGYZÉSEK
		Módszerek	Tanulói munkaformák	Eszközök	
1 perc	Szervezés Jelentés	frontális	egyéni		
1 perc	Előkészítés Mai órán a divat történetének egy rövidebb időszakával fogunk megismerkedni, nevezetesen a 19. század második felétől a 20. század első feléig.	frontális	egyéni		
10 perc	Ráhangolódás Feladat A Fosite Saga című sorozat egy részletének vetítése. <ul style="list-style-type: none"> • Ötletjeltek, melyik évtized ruhadivatja jelenik meg a filmrészletben? • Mik a főbb jellemzők, sajátosságok, amik kitűnnek? • Végző esetben az internetet is segítségül hívhatjátok a megoldáshoz! 	brainstorming	egyéni	projektor, okostelefon	Filmrészlet kivetítése.
30 perc	Új ismeret átadása <ul style="list-style-type: none"> • A ruha ma is sok mindent elárul viselőjéről, s ez különösen így volt a korábbi évszázadokban. Megmutatta, hol él viselője, milyen országban, tájegységen, milyen társadalmi osztályba, rétegbe tartozott. • A 19. század második felében a második ipari forradalom találmányai tették lehetővé a divat változásainak felgyorsulását. A jellegzetes öltözködési stílusok mintegy 10 éves periódusokban váltották egymást. Az első világháború után ez a folyamat még jobban 	frontális	egyéni		

IDŐKERET	AZ ÓRA MENETE	NEVELÉSI-OKTATÁSI STRATÉGIA			MEGJEGYZÉSEK
	<p>felgyorsult.</p> <p><u>A fő változások:</u> Női viselet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az 1830-as évektől egyre növekedtek a szoknyák, nőtt az alsószoknyák száma → viselet kényelmetlen volt, nehéz. • 1857-ben egy jó ötlet megváltotta a női nemet a szenvedéstől, hiszen a rengeteg alsó szoknya helyett vékony acélabroncsokat fűztek a szoknyába, megszületett az abroncsos szoknya, a KRINOLIN. Ez a megoldás 1968-ban hirtelen múlt ki, hiszen „életveszélyesnek” tartották. • Az 1860-as évek végétől egy új jelenség, a hátul dúsabbra ráncolt szoknyarész, a TURNŰR megszületett. Ez egy elől nyitott félkrinolin, acélszalagokkal és lószőrrel megerősítve. • A turnúr vonalát az alatta viselt kisebb átmérőjű abroncsos alsószoknya és a farnővelő párna adta meg, erre tornyozták fel a kelmét. • A sok raffolás, fodor, szalag, rojt, a turnúr a férjek gazdagságának kifejezője volt. • 1872-től a szoknyák folyamatosan szűkültek, 1877-ben pedig kikerül alóluk az abroncs és a farnpárna. → SZŰK RUHA • A cél az alak magasítása volt, ennek érdekében a haját a fej tetejére tornyozták, a ruhát pedig uszályllyal hosszabbították meg. • Két lábukat térd alatt összeláncolták, nehogy egy vigyázatlan lépéssel elrepedjen a ruha. • 1882-ben újra divatba jött a „puffancs szoknya”, a TURNŰR, s 1888-ig újra hódított. • 1890-re megjelent a HOMOKÓRA sziluett, mint ideál. Jellemzői az erősen fűzött derék, 	<p>frontális</p>	<p>egyéni</p>	<p>projektor</p>	<p>A kivetített fotó alapján röviden részletezni a különböző változásokat időrendben haladva! A főbb jellemzőket a teljesség igénye nélkül adjuk át a diákoknak!</p> <p>The image shows a timeline of women's fashion silhouettes from 1630 to 1890. It is divided into three rows of silhouettes with corresponding years below them. The first row shows silhouettes from 1630, 1675, 1690, 1750, 1700, 1770, 1800, and 1825. The second row shows silhouettes from 1790, 1810, 1825, 1880, 1850, 1872, 1885, and 1890. The silhouettes illustrate the evolution of women's clothing, from simple, loose-fitting dresses to more structured, high-waisted, and eventually corseted dresses.</p>

IDŐKERET	AZ ÓRA MENETE	NEVELÉSI-OKTATÁSI STRATÉGIA			MEGJEGYZÉSEK
	<p>vállban buggyos ruhaujjak, szoknya részekből szabva, egyenletesen bővült, elől sima, hátul redőbe szedett.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1899-ben alakult ki a szecessziós nőtípus első formája, az ANGOLNASZERŰ alak. Tartása S-vonalú, mellét előre, alsó testét hátradöntötte. A ruhák nyaka magas, a keskeny vállnál az ujjak enyhén ráncoltak. Meglepő újítás, hogy a szoknya nem hátul, hanem elől söpri a földet. • 1903 és 1910 között a sziluett egyre bizarrabb lett. Az ujjak csuklónál ráncoltak, az S vonalú tartás egyre erőteljesebb, megjelennek a malomkerék kalapok, a szoknyák combig szűkek, onnan bővültek. Az anyagok habosak, átlátszóak, sokat sejtetőek. → MEZTELEN DIVAT • Az 1910-es évektől eltűnik az S-alakú testtartás, megjelenik a V-kivágás a ruhákon, sima ujjak és a laza bő derekak a jellemzőek. Megjelenik a „BUKJELSZOKNYA”, ami egy sima, egyenes, térdnél összehúzott szoknya volt. • Az első világháború kitörése gyors változásokat hozott. Rövidültek a szoknyák, a hosszú szárú cipők helyett megjelennek a nyitott, csinos magassarkú cipők. • Az 1920-as évektől az ideális nő egyre vékonyabb, fiús alkatú. → „GARSZON” = fiús lány. Meglepő újítás, hogy kilátszódatott a női térd, megjelenik a harisnyatartó. A hölgyek legtöbbször szövetkosztümöket, szoknyákat, ingblúzt és kardigánt hordtak. • Az 1930-as évektől a nőideál a „SPORTLADY”, aki többféle sportot űz. Ebben az időben hangsúlyozott a derék, hosszabb a szoknya, a vállak szélesebbek, megjelenik a válltömés. 				

IDŐKERET	AZ ÓRA MENETE	NEVELÉSI-OKTATÁSI STRATÉGIA			MEGJEGYZÉSEK
	<p>Férfi viselet</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1860 körül a férfiak arcát szakáll és bajusz övezte, fején cilindert viselt, magas gallérú zsakettet vagy frakkot és bő nadrágot hordott. • 1880-as évek körül a férfiak viseletére lazább szabás jellemző, alacsonyabb, lehajtott gallér lett a sikk. • Az 1890-es években a szmokingok, frakkok hajtókája fehér helyett már fekete lett, hozzá fehér selyemsál. Nappal keménykalapot viseltek, de megjelent a puhakalap is. A nadrágok csőromájúak, a cipők hegyes orrúak lettek. • Az 1900-as évektől a férfizakók hajtókái és a gallérok egyre szélesedtek, a kivágások nagyobbodtak, mélyültek. Az általános viselet a zakós-mellényes öltöny volt. • 1910 körül kezdett sportossá válni a férfiak megjelenése. Újszerű volt a barna és a szürke színek kalapoknál való alkalmazása. Újdonság volt a derékban elvágott, hátul enyhén ráncolt, öves sportzakó. Az inggallérok magasodtak, a nyakkendők keskenyedtek. • 1920-tól a zakó hosszabb, erősen karcsúsított. Az ingek nappal mintásak, gallérjuk puha, este azonban előveszik a keménygallért. A nadrág nagyon rövid, csak bokáig ért, lefelé erősen szűkült. A zakók ismét rövidültek. 				
2 perc	<p>Összegzés Az órán elhangzottak összefoglalása megismétlése.</p>	frontális	egyéni	projektor	
1 perc	Értékelés, elköszönés	frontális	egyéni		